

Immortel

Én kedvesem, ha majd a hűvös ágyon
Némán heverve hallgatom szünetlen,
Hogy az eső kopog az őszi csendben
S hogy nő szívemből égő, vad virágom,

Ha majd a hold halvány mosolya réved
Kísértetes estéken egy keresztre,
Mely nékem is nyugalmat hoz s az élet
Kínját megváltja: gondolj kedvesedre.

Ne arra, aki nem tudott e földön
Szeretni és gyűlölni, halni, élni,
Kinek a léte rabság, sírja börtön,

De arra, aki száll büszkén az égi
Szivárvány hídján boldogan dalolva
S nem hervadó rózsát fon homlokodra.

Katona József sírján

Ó legszentebb hant Alföldünk szívében,
Gyász és dicsőség orma, kun halom,
Világító torony a magyar éjben,
Hol megváltássá lesz a fájdalom!

Itt álmodik a nyugtalan magyarság
Örök kérdője: élet vagy halál?
Itt fekszik ő, ki megharcolta harcát,
De békességet sohasem talál.

Minden magyar tusában újra vérzik,
Minden magyar bukásban rémlik ő.
Fölötte nem megy el a vén idő:

E földön még az ő vetése érik
S velünk lesz ő, magányos halhatatlan
Az aratásban és a diadalban!

Nefelejcs

Blaha Lujzának

Most némultál el, édes csalogányunk,
Mikor a bánat éje oly sötét,

Mikor oly zordon és oly még magányunk
S vihar veri vén erdők üstökét!

A kacagó és daloló magyar kedv
Madara voltál s elszálltál tova,
Most már csak hamvadó emlékezetben
Csillog szíved nótája, mosolya.

Szép szemeidben pásztortüzek égtek,
Víg ajkadon rónáink tengerének
Ezer dalt termő aratása csengett:

Bűbájadon egy boldog nép merengett...
Mikorra térsz meg ifjan, szépen, újra,
Magyar derű, magyar kedv: Blaha Lujza!

Magyar János a bakon

Körötte víg vásári tarkaság van,
Sok mutatványos mókázik javában,
Igéret puffog, játépuska durran,
A hinta leng a szédítő azúrban.

János nyugodtan és hallgatagon
A vásár szélén gubbaszt a bakon,
Magára húzza jól öreg subáját
S tekintete a távolokba vág át.

A földeken jár ballagó esze,
Hol dallam néki növény fű nesze,
Hol csöndes és derűs a végtelenség
És boldogok a békés naplementék.

Mert nincs a földön semmi panoráma,
Mely szebb lehetne, mint az ő határa,
Hol verejtéke áldását aratja
S hol fáradt testét egykor visszaadja.

János csak vár, csak hallgat a bakon.
Az örök élet ő, a nyugalom.
Egy ezer évnek fénye, árnya arcán
S elnéz könnyel a világ piarcán.

Görög prológ

Pán sípja dalol most, édes fuvola
S a szép görög égnek napja ragyog.
A mának borúja száll messze, tova,
Ifjak boldog csapata táncba fog:
Erdei nimfa, forrási najád
A víg faunna kelletti magát,
A völgy ölében és a hegy oldalán
Örök melódiáját fújja Pán.

Az isteneknek is kedves a tánc,
Hol ifjú szíveknek új ritmusa ver,
Hol lejt az öröm és szökell a vágy...
Fel hát, fiatalság, fel, táncra fel!
Ujjongjon az ének, dobogjon a föld,
Lobogjon a hajban a tirusz, a zöld!
Evoé, éljen az élet, a szent,
Elég pihenőnk lesz majd odalent!

Koncert

Szemem lehúnyva hallgatom
És fölígézem arcodat.
Te ringatózol a dalon,
Te rengeted a húrokat,
Téged dicsérnek a vonók
És áldanak a trombiták,
Csellókban a vágyam zokog,
Dobokban a szívem kiált.

Fülem befogva hallgatom,
Hogy harsonáz a szerelem,
Hogy dübörög e hatalom
Időkön át és tereken:
Hogy rázza emlék lombjait,
Hogy tépi élet sudarát.
Ó Anna, lelkem dalait
Neved hogy viharozza át!

Nyugasztaló

Már rég nem gondolok felőled,
A szerelem ma temetőkert,
Már nem járom a temetőket.

Már rég nem énekelek néked,
Az énekek nagy messzeségek,
Már nem látom a messzeséget.

Már üldögelek földi porban,
Gyönyörködöm alkonybiborban
S álmodok lelek homoki borban.

A szentesi határban

Itt álmodik Attila valahol...
Fölötte bús darumadár dalol,
Fölötte magyar ég kék sátora
S a hunok harca áll s hunok tora.

Keressük őt, a nagy, erős Vezért,
Ki csillagokba nőtt s szívünkbe fért,
Kinek szent kardja s lelke győztesen
Királykodott e földi téreken.

A magyar táj ölelve rejti őt,
Fölötte zúgnak viharok, idők
És hullanak a népek, csillagok:
Attila jön! Hunok, virrasszatok!

Megint japánosan

Az új tavasz először nem a város
Borús zugába kukkan boldogan.
A temetőbe surran és virágos
Sírok között méláz s új dalt fogan.

*

A hold olyan magányosan virraszt ma
S olyan talányosan a vén egen,
Mint öreg úr, kinek könnyét kicsalta
Egy régi, régi, régi szerelem.

*

Papírból építettem én lakásom,
A földrengés se dönti meg soha.
Világít benne gyász és homályon
Lement napoknak elhunyt mosolya.

Férfiat énekelek...

Férfiat énekelek, lantom új dalra fölajzom,
Áhítat és kegyelet rózsáival ékesitem föl
És sarut oldva jövök antik mértékkel adózni
Annak, akit költők minden koszorúja megillet.
Mert maga vátesz volt, tisztán megmondva jövendőt,
Melynek fölragyogó napját ő hozta nekünk el
S szörnyeteg árnyaival küzdött, aggódva, remegve.

Ódát érdemel ő, nem is ódát, ünnepi himnuszt,
Pindaroszi szavakat, melyek árja egekbe csapódik
S múló gyászokon át az örök fény orkait éri.
Ó de ma oly fájó nagyságra tekinteni mélyből,
Csonka világunkból fölnézni ily nagy egészre,
Törpék harca közül Atlas vállára meredni,
A hazai földnek gondját, aki bátran emelte
S hogy mégis mozog, ezt vallotta, hitte halálig.
Ó mily vátesz is ő: mély, bús pusztába kiáltó,
Századok éji ködét föltáró tünde szövétnek,
Mely a jövő hajnalt várván, virrasztva elégett.
Férfiat énekelek, ki a restül álmodozó hunt,
Messze kelet népét tettekre ragadva vezette
Tétlen tengésből diadalmas eszmei harcba!
Hol van most a magyar és hol van most a vezérlő,
Merre megyünk, meddig, vereségek népe, fejetlen,
Meddig paskol még bennünket a gyász s a gyalázat?

Férfiat énekelek s remegő lélekkel idézem
Isten tűnt remekét, elszállt lelkét a magyarnak.
Őt, akiben szerelem üdvösség s kárhozat egyben
Élt e honért s népért s inkább omlott el a téboly
Szőnyegein, ám nem nézhette fájának elestét.
Döbling: rácsaidat megrázva figyelte vak éjben
Távol népe jaját, puskáknak tompa zenéjét,
Mint a magyar puszták rab oroszlánsarja, homályos
Emlékek s álmok pirkadtak néha agyában
Régi diétáról, új hídról, büszke folyóról,
Mely laza gátokon át harsogván törtet előre
És a szabadságnak tépett zászlója taréján.
Ó hány végtelenül ólmos és lassu napod múlt
S néha a méla magyar Bánát költője, a bomlott
És szilajon zokogó Lenau cincogja füledbe
Az eltűnt éden, vesztett föld síri keservét
S az idegen zsarnok pandúrja kutatta a titkod!
Én, e kései kor elfáradt lantosa, íme
Száz év tünte után hívlak, jőjj el, soha jobban
Nem várt férfit e táj, soha inkább hőst, aki alkot

És e szörnyű kaosz szennyes vizein lebegő nagy
Lelke szaván ismét élet lesz s új Magyarország!

Martinovicsék

A szolgaföldben nem nyughatnak ők, nem,
Följárnának a magyar temetőben.
Nem is merik ma eltemetni őket
És nincs számukra még e tájon őskert.

Maradjanak is itt egy ideig,
Míg szolgaságunk éje letelik,
Maradjanak, virrasszanak a csontok,
Míg bennünket gyötörnek szolgagondok.

Maradjanak: a kiégett szemek
Sok úri bűnre hadd tekintsenek,
Hadd legyenek bírák most, kiket egyszer,
Halálba küldött egy gaz, régi rendszer!

Majd lesz még egyszer május e világon
S nagy temetés egy víg föltámadáson.
Szabad népeknek boldog milliója
Kísérje őket egy új Panteonba!

Az ismeretlen katona

Én nem ünneplem őt, én gyászolom
Fekete posztós dob nélkül, magamban,
De milliók nevében, akik élnek
És föltámadnak majd egy szép napon
A sírból, mit ma országnak neveznek.

Én nem ünneplem őt, én átkozom
Vezéreit, kik vérmezőre vitték
Fiatal testét, ifjú álmait,
Szabad jövőjét, boldog büszkeségét
Idegen célért, idegen pokolba.

Én nem ünneplem őt, én siratom
A vértanút, ki mások vakhitéért
Az Antikrisztus lovasát követve
Az embertelen, gyilkos kötelesség
Parancsszavára az árokba fordult.

Én nem ünneplem őt, én jól tudom,
Hogy mily barlangban főzték azt a mákonyt,
Melytől bódultan tántorgott a nép
És innen és túl vér a vére támadt
És innen és túl a halál tanyázott.

Én nem ünneplem őt, Johann Kovács,
Schmidt, Shmith, Forgeron és Forgiarini
S a többi mind, elnémult ajkaikkal
Az égbe és szívünkbe azt kiáltják:
Elég legyen a meddő pusztulásból
És vesszenek a rombolásra bujtók!

Én nem ünneplem őt, a sírokon,
Melyek a földet dúsabban borítják,
Mint a vetés, nem taposok gazul,
Halálukért hirdetve új halált,
De vallom és hiszem, hogy szent az élet,
Szent, szent, százszor szent. Ámen.
Úgy legyen!

Egy ház

Eltűnik egy ház. Alacsony tetővel
Nem ostromolta göggel az eget,
Míg állt, nem tűnt fel senkinek e tájon,
Öreg anyó volt, élt már eleget.
De nekem a szívembe vág a csákány,
Mely falait lebontja, mert nekem
E ház volt gyermekségem, ifjúságom,
E szürke ház volt színdús életem.

Ez alacsony tetők alatt magasba
Ó hányszor lendült homlokom, dalom,
Hány álom ringatott alvón, imetten
És háború zúgott s forradalom.
Itt éltem én, a gyermek, ki öreg volt
És aki mindig nagy gyermek maradt,
Itt sírtam én, mint ifjú, ki sosem volt
Fiatal s várt egy végső diadalt.
És innen néztem a szabad jövőbe,
Mint férfi, mikor nő, sors elhagyott
S a boldogtalan tegnaperért cserébe
Köszöntöttem a szabad holnapot.

Itt virrasztottam álmaim fölött én,
Mint kapitány a süllyedő hajón,
A földet kémlelőn, mely ott dereng már

Egy új hajnalban. És majd hallgatom,
Hogy cseng a csákány, görnyed a gerenda,
Hogy dolgozik, ront, bont a faltörő.
Hogy épül álmon, harcon és kudarcon,
Egy élet romjain túl a jövő!

Tápai nóta

A tápai templom öregebb apádnál,
Vénebb a kriptában pihenő apátnál,
De az Isten régibb, mint a régi oltár,
Idősebb ő minden kő-kövön templomnál.

A tápai lányok mennek a misére,
A tápai vének várnak az igére,
A földek esőre, a kaszák a nyárra,
Nincstelen szegények egy nagy aratásra.

Esti dal

A nappal fényében, zajában
Elődöng árva egymagában
A lelke, tévedt jövevény,
Oly idegen nekem a hajsza,
A szívemet dalokra ajzva
Oly inkognitó megyek én.

De ha az alkonyat leszállott,
Olyan kedves, kámzsás barátok
A barna árnyékok nekem,
A messze menteket idézik,
A múlt szelíden iderémlik
És földereng az életem.

Isten kezében

A júniusi napnak záporában,
Mely aranyat nyilaz álmatagon,
Lyukas nadrágban és kehes kabátban
Öreg csavargó alszik a padon.

Körülötte az élet dele forr, zúg
És robognak a ringó gépkocsik,

Ő lógó fejjel más világba fordúl
És egy boldog májusról álmodik.

Elnézem én gyöngéden és irígyen,
Az élete és padja oly kemény,
De ő most végtelen puhán, szelíden,
Bizton pihen az Isten tenyerén.

Anna örök

Az évek jöttek, mentek, elmaradtál
Emlékeimből lassan, elfakult
Arcképed a szívemben, elmosódott
A vállaidnak íve, elsuhant
A hangod és én nem mentem utánad
Az élet egyre mélyebb erdejében.
Ma már nyugodtan ejtem a neved ki,
Ma már nem reszketek tekintetedre,
Ma már tudom, hogy egy voltál a sokból,
Hogy ifjúság bolondság, ó de mégis
Ne hidd szívem, hogy ez hiába volt
És hogy egészen elmúlt, ó ne hidd!
Mert benne élsz te minden félrecsúszott
Nyakkendőmben és elvétett szavamban
És minden eltévesztett köszönésben
És minden összetépett levelemben
És egész elhibázott életemben
Élsz és uralkodol örökkön, Amen

Mindig velem

Én emlékszem, már játszottunk együtt mi
Nagyon régen és nagyon messze, messze.
Nem Anna voltál, nem is volt neved még
És akkor is a végén szomorúan
Elváltam tőled és e földre jöttem.

És gondolom, fogok még játszani
Aranyhajaddal, bársony vállaiddal,
De akkor is, a végtelen ködén át
Egy régi válás rémlik majd felém még,
Egy régi név, egy régi szomorúság.

Haladék

Menekülünk a láthatatlan
És ismeretlen rém elől,
Ki ránk les százezer alakban
És egyszer mégis csak megöl.

Ki ránk vár fényben és ködökben,
Alattomos gyilkos, konok,
Minden bukásban és örömben
Ő közeleg, az átkozott.

Megengedi, hogy dalba fogjunk,
Hogy csókoljunk egy tünde nőt,
Elnézzük, percek üdve hogy fut
És mint nőnek a temetők.

Megengedi, hogy meneküljünk
Mámorba, ködbe, bús vakon,
Hogy végre lássuk: itt a vesztünk
S érezzük: nincsen irgalom!

1926. július 31.

Petőfiért toroz a társaság,
Fölzengenek a víg és bús danák,

Az örök ifjú lelke bujtogat
Vad vágyakat és édes álmokat.

Kis kocsma éjén nótás magyarok
Emléke és reménye kavarog.

És egyszerre az ivó ajtaján
Megjelenik egy kedves barna lány,

Szemében tűz és ajakán mosoly,
Oly tiszta, édes, oly derűs, komoly,

Magyar lány és a költő nézi őt
És fájva látja tűnni az időt.

Mily fiatal, mily szép, ha látta volna
Petőfi őt, ily bájjal andalogva,

Tán legszebb versét írta volna itt!
Fiúk, igyunk! Idézzünk Valakit!

A koldusnak

A koldusnak, ki áll az utca sarkán
S kinek vállán egy élet terhe roskad
És vak szemében egy világ halála,
A koldusnak egy rongy papírt vetettél
És azt gondoltad, hogy most jószívű vagy.
Koldus előtt én röstelkedve állok
És nem tudom, hogy mit mondjak neki,
Szeretném homlokát megsimogatni,
A derekát szelíden átölelni,
A szívemet a kalapjába tenni
És engedelmet kérni tőle szépen,
Hogy én még látó szemmel baktatok
Az örömök útján a sír felé,
Hogy én még nem görnyedtem meg a sorstól
És úgy szeretném biztosítani,
Hogy én is, én is oly koldus vagyok
Testvére és bajtársa, szenvedő,
Mert boldogabb és szabadabb jövőt
Neki már nem merek ígérni én se,
Mert neki megváltója a halál lesz...

Ne bántsátok a lombokat

Ne bántsátok a lombokat:
Susogta George Sand a halál előtt.
Nem értették meg, én megértem őt.
Ne bántsátok a lombokat,
Hadd nőjenek, viruljanak az égre,
Hadd mosolyogjanak napban, esőben,
Hadd ringassák a békés fészkeket,
Küldjék magasba a rigók dalát.
Hadd boruljanak össze boldogan,
Ha alattuk a szerelem tanyázik
És hadd terítsenek álompalástot
Az élettől elfáradt vándorokra.
Ne bántsátok a lombokat,
Hadd játsszanak alattuk gyermekek,
Akik az első lépést most teszik,
Tipegve ismeretlen cél felé
És hadd pihenjenek meg a halottak
Zöld sátraik alatt a rögök ágyán,
Ne bántsátok a lombokat, ti élők!

Tehenek

Minden este fáradt baktatással
Elvonulnak ablakom előtt,
Feketén és fehérén kocognak
És nem látnak soha engem ők.

Nem tudják, hogy felleg jár az égen
És kigyúlnak fönna csillagok,
Nem tudják, hogy nyílnak az akácok
S kémény füstje égbe kanyarog.

Minden este jönnek nagy csapatban,
A szemükben egy bánat borong
S ami bennük elmondatlanul fáj,
Monoton zokogja a kolomp.

Új dalok japán módra

A vadludak a nádasban kerengnek
Az őszi szélben búgnak, mint a bú,
A régi helyet, kedves, ne keresd meg,
Ó, mert a múltba vissza nincs kapu.

*

Halványan mosolyog a hegy a tóban,
Mely lábánál szelíden szendereg,
Emléked a szívemben egyre jobban
S tisztábban tündököl, kedves gyerek.

*

A lampiónnál fényesebb a csillag,
Mely égi ünnepen csügg, milliomm,
De ünnepén szerelmes álmaimnak
Te vagy a csillag és a lampion.

*

Havas tetőkről jó a völgybe nézni,
Hol rizs terem és karcsú pálma int,
Havas fejjel jó néha földidézni
Az ifjúság mosolygó árnyait.

Látjátok, feleim

Elnéztem egyszer egy arany koporsót,
Mely csillogott a komor kirakatban
Az arany napban, fejedelmi fényben.
A tavasz minden ragyogása rajta,
Mellette elszürkült a többi érc,
A bronz, ezüst, az ólom és az ón.
A sétálók megállottak az utcán
S a loholók is e nagy fényre néztek.
...Valaki jár közöttünk boldogan,
Valaki áll fölöttünk gőgösen,
Valaki él, valaki meghal egyszer
S némán e drága arany ágyba fekszik.
Elnéztem csöndes búsán e koporsót,
Mely csillogott a komor kirakatban,
Amint mindennél büszkébben, dicsőbben
Ott tündökölt és élt ez a koporsó
És várta őt, ki benne elpihen majd.

Újabb dalok japán módra

Sárkányokat eresztettünk a réten
S a szél elvitte messze, hirtelen,
Kerestük őket sírva és remélve,
Talán megleljük majd egy más egen!

*

Kis kedvesemnek volt egy őzikéje,
Szemében mindig bánat csillogott,
Mint nővéremnek, úgy néztem szemébe
És úgy szerettem őt, mint hű rokont.

*

A világ titkát nem lelték a bölcsek,
A világ titkát nem kerestem én,
De már tudom, mért szomorúk az őzek
S mért oktalan e földön a remény!

*

Az égi hírnököt nem látja senki,
Mikor közöttünk halkán megjelen,
Az üdvösséget hozza, vagy a semmit?
Mindegy: túlvisz e fájó életen!

Este az alföldön

Az alkony kéken hamvazó ködében
Most térnek nyugovóra mind a házak,
A csöndbe bámulnak komoly fehéren
S tetőiket lehúzza az alázat.

Az ablakok kis, vaksi fénnel égnek,
Öreg parasztok néznek így az éjbe
És lecsukódnak jó korán e fények
S virraszt tovább az udvar jegenyéje.

Mint régi csósz, dúdolgat egymagában
S a csillagokba nyújtózik didergőn,
Alatta boldogabb a tyúkok álma
S ha elszundít, hát ő is egy az erdőn.

Az országút elindul bandukolva
Az éjszakában, tornyokat keresve,
Fáradt utast és aranypénzt a porba
S egyszer csak eltűnik a végtelenbe.

Vidéki rejtekben

Csönd és magány révében hallgatom,
Miket susog a hírek rádiója,
Szelíd akácra nyílik ablakom,
Az utcán egy talicska megy kocogva.
Az asztalon virág és könyv terem
És néha vers. A messze, végtelen
Tenger bűg így az álmatag csigában.
Künn a veszély most harsog. Szörnyű áram
Kereng a földön, amely reng, vajúdik.
Az ember vívja véres háborúit
S a véren át a jövőndőbe törtet
S míg a világ kapui egyre döngnek
Csönd és magány révében hallgatom,
Miket susog az alkony és a lomb,
Mint szökevény harcos, kit mindhiába
Szólongat e század vad trombitája.

Élet

Egy régi városban kószáltam egyszer,
Hol minden olyan ódon és komoly volt,
Oly feketék a házak az időtől,
Mely századokat hamvazott reájuk.
A szobrok virrasztottak, méla márvány
És komor bronzköntösben, égbe nyúlva,
Halott császárok, régen volt vezérek,
De karjuk az élők fölé meredt még
Parancsoló és tiltó mozdulattal.
És eltévedtem egyszer keskeny utcák
Közeibe, hol mintha elfeledve
A múlt tovább folytatná életét:
Fehérszakállas vének kandikáltak
Vasrácsos ablakok mögött a napra,
Mely aranypénzét pazarolta prédán
Egy ifjú nőre, szépre, álmatagra,
Kondor hajúra, karcsú termetűre,
Talán Zsuzsánna, Eszter, vagy Judit -
S a fiatal nő ment a napsütésben,
Sötét hajában bíborszínű rózsza.
E régi városban ő volt a nagy kincs,
A szerelem, az üdvösség, a termés,
Halott császároknál hatalmasabb,
Mert egy jövőendő életet viselt ő!

Isten lámpásai

Az újságban volt: Varga Mancika
Lámpát tisztított. Mostohája mondta,
Hogy olyan fényes legyen, mint a nap
S oly tiszta az üvegje, mint a kristály.
És Mancika remegve fogta kézbe
A síma hengert, mert a mostoha
Kegyetlen volt, akárcsak a mesében.
És így esett, hogy reszkető kezéből
Az üveg kiesett s ezer darab lett.
És ekkor Varga Mancika halálos
Ijedelemmel és szomorúsággal
Maga elé meredve nézte, nézte
A szörnyű kárt, a rettentő csapást
És elsötétült tört lámpása láttán
Egész világa körülötte és ő
Szép csöndesen s nagy gyorsan leemelte
A polcra azt a homályos palackot,
Melyben zsírszóda volt s kiitta sebtén.
Az újságban volt: a Rókusba vitték,
Hol már eszméletét nem nyerte vissza
S reggelre egy jobb létre szenderült...

...És akkor szállni kezdett hófehér,
Fénylő szárnyakkal a felhők fölött,
Nagy messze, mélyen elmerült alatta
A nyomorúság és a mostoha,
A külvárosi szürke bérkaszánya
A tüdővész s éhség áristomával,
Hová a nap még délben sem tekint be.

S egyszerre csak nagy, tiszta fények égtek,
Amerre szállott, ragyogó magasság
Fogadta, eddig nem hallott zenével.
A jó Isten maga vezette kézen
És szólt: Ezek az én lámpásaim,
Ezeket nem kell tisztogatni. Mindig
Itt fényeskednek felhő, gyász fölött.

Válassz közülök egyet, Varga Manci!
És Varga Manci választott egyet
S mikor a fényes lámpást kézbevette,
Az elkezdett káprázatos dicsően
Tündökleni és melegíteni,
Mint csak a jóság és a szeretet,
A részvét és az irgalom a szívben.

Az időnek

Idő, örök öreg, ki messze, fenn
A végtelen szikláján ülsz magad
S csak nézed hallgatag, vén bérceken,
Hogy az eón, az év, a nap halad.

Csak nézed, hogy a tenger és a könny,
A vér és víz hogy árad és apad,
Csak nézed, hogy vív a fény és a köd
S hogy múlik el világ és pillanat:

Idő, örök öreg, mi lenne, mondd,
Ha egyszer elszunnyadnál és e zord,
Nem lankadó játék megállana:

A hulló őszi lomb a lomha légben
S az elmúlás halálhozó ködében
Szívemből szálló sóhaj dallama?

